

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto K 4.— za pol leta „ 2.— za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja upravništvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice hšt. 5. List se pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri gospodu Novak-u na velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo do srede opoldne.

Štev. 26.

V Mariboru, dne 28. junija 1900.

Tečaj XXXIV.

Poroka v cesarski hiši.

Danes dne 28. t. m. se je vršil na cesarskem dvoru za našo avstrijsko-ogersko zgodovino velepomenljiv dogodek. Prestolonaslednik nadvojvoda Franc Ferdinand je storil v prisotnosti cesarja, najvišjih dostojanstvenikov, tajnih svetnikov in ministrov slovesno prisego, v kateri je izjavil, da povodom svoje poroke z grofico Chotekovo njegova soproga ne dobi pravic cesarice, otroci pa, rojeni iz tega zakona, ne nadvojvodskih pravic, on sam pa si pridržuje vse pravice prestolonasledstva. Po tej prisegi dovoli cesar nadvojvodi-prestolonasledniku, da se poroči z grofico Chotekovo, kar se bo zgodilo začetkom meseca julija.

Nadvojvoda Franc Ferdinand se je rodil v Gradcu dne 18. grudna 1863. leta, kot sin nadvojvode Karola Ludovika in nadvojvodinje Anunciante, hčeri kralja Ferdinanda II. sicilijanskega. Nadvojvoda je torej sedaj v 37. letu. Odkar je Bog poklical k sebi cesarjeviča Rudolfa in cesarjevega brata ter Franc-Ferdinandovega očeta Karola Ludovika, je cesarskemu prestolu najbližji nadvojvoda Franc-Ferdinand. Vzgojen je bil skrbno, kakor se vzgajajo vsi nadvojvodi habsburško-lotrinške rodovine. Zaradi bolehnosti je moral bivati v Egiptu, kjer pa je kmalu okreval in vrnil se je zdrav v domovino ter se kmalu posvetil raznim poslom, katere mu je odkazal cesarski stric, poveril mu je delokrog, ki ga je imel rajni oče, dal mu je pa tudi mesto v vojski, da prevzame zdaj in zdaj vodstvo pri večjih vojaških vajah in ima dovolj prilike,

natančno se seznaniti z vso vojsko na kopnem in na morju. »To bode kedaj na veliko korist občini blaginji«, pisal je cesar dne 29. sušca 1898.

Grofica Zofija Chotek, bodoča soproga prestolonaslednika Franca Ferdinanda, je bila rojena 1. marca 1868. leta ter ima torej 32 let. Njena rodovina je starega češkega plemiškega rodu. Njen oče, Bohuslav Chotek, ki je bil pod Hohenwartovo vlado cesarski namestnik češki, je umrl v oktobru l. 1896. Imel je osem otrok, med katerimi je bila Zofija peta. Rodila se je v Stuttgartu, kjer je bil njen oče poslanik. Imela je jako skrbno vzgojo ter se odlikuje s posebnimi lastnostmi duha in srca. Rasti je visoke in vitke, značaja resnega. Za zabave ji ni mnogo mar, pač pa se peča mnogo s slovstvom in glasbo. Že pred leti je bila odločena za dvorno damo nadvojvode Friderika. V hiši nadvojvode Friderika se je seznanil z njo Franc Ferdinand. Nadvojvoda si je izbral svojo bodočo ženo svobodno, brez posredovanja politikov in diplomatov, sledil je le čustvom svojega srca.

Že leto dni, odkar je bilo gotovo, da se Franc Ferdinand poroči z grofico Chotekovo, živela je grofica pri svojih sorodnikih na Češkem in v Draždanih. Z bodočim soprogom sta se videla le redko, k večjemu pri kakih slavnostih čeških plemičev, kamor je bil povabljen tudi nadvojvoda. Med tem se je trudil, da odstrani vse ovire, ki so zadrževale poroko nadvojvode z grofico. Sedaj se mu je to posrečilo in začetkom julija se bo vršila poroka.

Pripoveduje se, da goji nadvojvoda nas-

proti grofici Chotekovi ne samo čustvo globoke in iskrene ljubezni, ampak tudi čustvo odkritosrčne hvalečnosti. Njeno nežno uplivanje je povzročilo, da se je za časa svoje boleznin popolnoma udal nasvetom zdravnikov ter jih natanko izpolnjeval.

Slovanski narodi v Avstriji navdušeno in veselo pozdravljajo visoki poročni par ter želijo njunemu zakonu sreče in božjega blagoslova!

Slovenski narodni ponos.

X.

Ponosni tudi bodimo na svojo zgodovino. Ta-le obseza vse to, kar je naš narod do današnjega dne storil in sploh doživel tacega, ki je postalo za njegovo bitje in za njegov nadaljni razvoj velepomenljivo.

Narodi se ponašajo, ako zgodovina pripoveduje in priča o njih mogočnosti in silnosti, o brezštevilnih krvavih zmagah, o nplivnosti na druge narode, o razsežnosti mej itd. Tudi mi Slovenci smo na svojo zgodovino slobodno ponosni, toda ne v takem smislu, da se daje veljava le krvavim zmagam, surovi sili in fizični moči, ampak da se upošteva vrednost mirnega, koristnega prosvetnega dela, dušnih čednosti in nezatrlije ljubezni do svoje narodnosti. Da, če bi vse-mogočni vladar pozval pred se vse narode, a vsak naj pokaže to, kar ima vrednost pred njegovim sodnim stolom, potem Slovenci slobodno ponosno stopimo naprej, in med prvimi bodemo stali prvi. Naša zgodovina je čista kakor krstna obleka, ne omadežujejo je krvne pege človeške bestijalnosti, ne na-

Listek.

Med ogerskimi Slovenci.

Maribor dne 11. junija 1900.

III.

Pred Gederovci sva se prišla do neke grajščine; sicer pa se je že dolgo poznalo, da svet, po katerem hodiva, ni v kmetijskih rokah. Med ogerskimi Slovenci, tako so nama pravili, pripada pre dobra polovica vsega zemljišča grajščinam; ostali svet pa ima za lastnike kočarje in sploh ljudi bolj revnega stanu; bogati kmetje so silno redki. Čudno se nama je zdelo, da se je v juniju na grajščinskem travniku paslo. Videlo se je sicer, da je trava precej majhna in pičla in sicer pred vsem vsled pomanjkanja moče, toda na drugi strani sva zopet opazala, da je potokov dovolj in le treba vodo na suhe dele svetu dovajati; Tomaževa žindra nasuta pa bi celo čudeže delala. Ali krme pač na Ogorskem ne manjka, to je, kar dela ljudi za travnike malobrižne.

Gederovci so vas, kakor so vse druge. Kapele ali cerkvice nima, zato pa pod visoko

streho zvon, ki vabi k molitvi. Sicer menda ogerskih Slovencev ni treba k molitvi še opominjati; kakor sva spoznala iz pozdrava »Hvaljen bodi Jezus Kristus«, ki se nama je iz vsakih ust nasproti glasilo, še predno se je kateri izmed naju ganil, in kakor se nama je pozneje zatrdilo, je ljudstvo jako pobožno, bolj nego pri nas na Štajarskem.

Najin Matjaš Edšid, ki sva ga iskala, stanuje koncem vasi; lesena hišica je posebno snažna in že od zunaj se pozna, da v njej bivajo ljudje, ki so delavni, ljubijo red in snago, in ki so tudi kolikor toliko izobraženi. Prebivalci hišice so mati s štirimi odraslimi sinovi, ki si prizadevajo ji vračati dobrote otroških let. Kakor zunaj, tako je tudi v hiši videti le red in snago. V jedni sobi ima Matjaš, ki je krojač, delavnico, v drugi pa je vse polno rsznih slovenskih časopisov: štev. »Slov. Gosp.«, ne vem, od katere dobe sem, »Domoljuba«, »Mira«, »Dom in sveta«, itd. Velika omara ob steni je bila na pol obložena s slovenskimi knjigami, Mohorjevimi in drugimi, »ako bi bile izposojene doma, bila bi polna«, djal je Matjaš. In ta soba je narodno središče Gederovec in sosednih občin; odtod si nosijo mladeniči in dekleta, možje in žene na vse strani narodno dušno hrano, ki jo doma hrepeneč zavživajo in tudi drugim delijo. Matjaš nama je pravil,

da ljudje silno radi čitajo, pa tudi izmed novejših številk raznih časnikov ni bilo videti niti jedne. Ljudstvo je vsled tega zavedno in ima gorko srce za slovensko stvar. Samo se nama je zdelo, da čuti in sodi vse bolj mirno od nas, kakor se nama je sploh činilo, da ogerski Slovenci niso tako živi, tako vselelega značaja, kakor mi Štajarci. To pa je tudi umljivo; nam se godi slabo, njim pa mnogo slabše; raz vsak obraz se bere neka otožnost, ki izvira iz globočine mehkega srca. Tudi najin Matjaš je takšen, kakoršni so drugi, ali zaupanje njegovo v boljšo slovensko bodočnost je trdno kot skala. Pravil nama je, da ima radi izposojevanja slovenskega beriva od strani gospodske vedne sitnosti; v predpustu mu je sodnik celo hišo preiskal, češ da je nevaren človek, in šele tedaj ga je izpustil iz madžarskih krempelj, ko mu je pismeno zajamčil, da Mohorjeve knjige in naši slovenski časopisi nimajo namena, madžarsko kraljestvo rušiti. Tudi še nekaterim drugim je madžarski sodnik hiše obrnil. Tu pa se vidi, na kako slabih nogah stoji vsa Madžarija; ker ima obilo jela, ki kriči in dela, kakor bi se ves svet sukal okoli madžarskega globusa, tolik strah pred priprostim slovenskim krojačem. Drug in sicer pravičen volilni red, in ves madžarski napuh se podere čez noč kakor hiša na